

Veileder for Valgkomiteen i NSSF

Sist vedtatt av styret i NSSF den 24.8.2022.

Veilederen

Denne veilederen er spesifikt tilpasset NSSF på forbunds nivå og er vedtatt av Styret som gjeldende. Dens hensikt er å gi valgkomiteen (heretter kalt VK) et verktøy til hjelp i arbeidet. Valgkomiteearbeid innebærer tilgang til både konfidensiell og sensitiv informasjon. Det betyr begrenset mulighet for arbeidsinstruks og detaljerte referater. «Verktøyet» tar derfor vare på generell informasjon som fortsatt kan være aktuell. Intensjonen er å legge til rette for langsiktig, konsekvent og målrettet filosofi. Veilederen kan være en mal og en huskeliste, men vil aldri kunne bli en komplett fasit.

Veilederen beskriver kriterier hjemlet i NIFs og NSSFs lovverk, samt variable hensyn. I tillegg inneholder den informasjon som valgkomiteen bør ha kunnskap om, f.eks. valgordning. Det er brukt henvisninger til NIFs lov og NSSFs lov. Der NSSFs lovverk har egne tillegg som angår VKs arbeide er det henvist til interne bestemmelser. Idrettstinget (oddetallsår), Forbundstinget (partallsår), eventuelle ekstraordinære tingseter samt NSSFs egne styrevedtak kan fordre endringer i veilederen. Administrasjon/styre og VK bør samarbeide om fortløpende oppdatering.

Merknad: I veilederen brukes «skal» kun i lovregulerte sammenhenger, ellers brukes «bør» eller «kan». I noen tilfeller brukes likevel «må» når betydningen er utvilsom.

Valgkomiteen og dens mandat

VKs sammensetning følger NIFs lovnorm og består av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem. VK skal engasjeres ved ethvert valg innenfor komiteens mandat. Arbeidet fordrer konfidensiell håndtering av personlige opplysninger og fortrolig kommunikasjon med kandidater spesielt, og annen saksbehandling generelt.

VKs mandat er beskrevet i NIFs lov § 2-18, som også har en egen veileder angående interne habilitetsspørsmål. VK skal innstille personer som kan bekle alle NSSFs valgte tillitsverv, unntatt VK selv. Forbundstinget er VKs formelle oppdragsgiver. I tingperioden rapporteres behovs- og saksavhengig til president og/eller generalsekretær.

NIFs lov kapitlene 1, 2 og 6 gir rammevilkår for VKs arbeide. Veilederen beskriver detaljene i disse. VK må balansere vilkårene mot andre variable og situasjonsbetingede faktorer som behov, ønsker og egnethet. VK må innhente, vurdere og bearbeide kandidatforslag og har selv forslagsrett. Målet er å komme fram til mest mulig kompetente og entusiastiske organ innenfor de rammevilkår som gjelder. Arbeidet skal resultere i en innstilling til forbundstinget som foretar valg.

VK skal gi innstilling til:

- Forbundsstyre
- Kontrollutvalg (KU)
- Sanksjonsutvalg (SU)

I tillegg er VK tildelt et internt oppdrag;

- å fremme forslag til forbundstinget om godtgjørelse for styreverv.

VK forutsettes å presentere og prosedere sin innstilling for Forbundstinget. På tinget har komiteens representanter tale- og forslagsrett i saker som angår deres arbeidsområde. VK-representant kan ikke samtidig møte som tingdelegat, men kan få ordet i andre saker dersom tinget godtar det.

VK har ikke eget budsjett. Eventuelle økonomiske og praktiske behov avtales fortløpende med generalsekretær.

Proessen

VKs arbeid må tilpasses den aktuelle situasjon ved det forestående valg. Det ligger mange elementer i mandatet, og mange hensyn vil måtte veies mot hverandre. Komiteen bør ha en intern arbeidsfordeling og en tidsplan der sluttrapport med innstilling skal foreligge i tide. Det er viktig å starte tidlig og unngå tidspress mot slutten av arbeidet. Innstillingen bør leveres senest 4 uker før tingdato for at administrasjonen skal kunne holde fristen for offentliggjøring av tingdokumenter.

Eksempel på tidsplan:

- ✓ *November, sesongstart:* Opprette kontakt internt og bekrefte deltakelse, ev. engasjere varamedlem. Info, strategi, arbeidsfordeling. Møte styre, administrasjon og kretsledere.
- ✓ *Innen 31. desember:* Skriftlig henvendelse til styremedlemmer.
- ✓ *Innen 31. januar:* Svarfrist styremedlemmer på valg.
Kontakt m/KU og SU, info og ev. gjenvalg.
Skriftlig henvendelse til kretsene, info og innbydelse til medvirkning.
- ✓ *Innen 28. februar:* Svarfrist m/kandidatforslag kretsene.
- ✓ *Februar/mars:* Saksforhandlinger internt. Kontakte øvrige styremedlemmer, administrasjon, støtteapparat, aktive, ev. andre etter behov.
- ✓ *Mars/april:* NM senior og Liatoppfestivalen sesongens siste fysiske møter med miljøet.
- ✓ *Innen 30. april:* Levere «Rapport til Forbundstinget m/innstilling», til president og generalsekretær.
- ✓ *Mai/juni:* Forbundsting,

Rammevilkår:

NIFs og NSSFs rammevilkår i detalj. Disse gjelder alle organ innen VKs mandat med mindre annet er spesielt nevnt.

➤ *Faste medlemmer*

- *Kjønn*:* Mest mulig lik kjønnsfordeling ved alle valg. Når 2 eller 3 personer velges skal begge kjønn være representert. Når flere enn 3 velges, skal det velges minst 40% av hvert kjønn.
- *Alder**:* Minimumsalder 15 år. For styre og valgkomite i særforbund gjelder: minst 1 medlem skal være yngre enn 26 år pr. 31.12. i valgåret.
- *Rangering:* Leder, eventuelt nestleder(e), medlem(mer). Nestledere skal rangeres dersom flere.
- *Fordeling:* Styrets presidentskap velges til definerte oppgaver. For øvrig fordeler styret arbeidet internt. Andre organ fordeler arbeidet internt.
- *Villighet:* Villighetserklæring er påkrevd.
- *Valgbarhet***:* Valgbarhet er påkrevd. Regler for ansettelses- og oppdragsforhold er konkret beskrevet i loven. Andre familiære og økonomiske forhold må vurderes.
- *Geografi:* Ingen krav, men sterk tradisjon for geografisk spredning. Det kan være gunstig for å sikre lokal/regional medvirkning, men nasjonal tankegang bør veie tyngre. Geografi må derfor vurderes mot andre behov.

➤ *Varamedlemmer*

- *Kjønn:* Dersom det velges mer enn 1 gjelder samme vilkår som for faste medlemmer.
- *Alder:* Minimumsalder 15 år.
- *Rangering:* Varamedlemmer skal rangeres dersom flere.
- *Villighet:* Samme vilkår som for faste medlemmer.
- *Valgbarhet:* Samme vilkår som for faste medlemmer.
- *Geografi:* Samme vilkår som for faste medlemmer, hele organet bør sees under ett.
- *Oppgave:* Varamedlemmer må kunne tre inn ved behov, både på fast basis, ved møteforfall og ved inhabilitet i enkeltsaker.
- *Anvendelse:* Tilgjengelige varamedlemmer tiltrer i rangert rekkefølge.

*NSSF har lang tradisjon for å ha begge kjønn representert i presidentskapet. Dette er ikke lovpålagt, men forbundstinget 2018 bekreftet klart ønske om å opprettholde ordningen. Samme syn har styret i ulike tingperioder tilkjennegjort.

**NIFs juridiske avdeling har følgende svar på forespørsel angående «u26»:

«Alderskravet er knyttet opp til det konkrete valgtidspunktet der vedkommende velges, og innebærer ikke en forpliktelse til at særforbundet alltid skal ha et styremedlem under 26 år. Dvs. vedkommende vil i likhet med de øvrige tillitsvalgte være valgt for hele den perioden tinget bestemmer, selv om vedkommende i denne perioden blir eldre enn 26 år, og selv om det avholdes ting i perioden der vedkommende ikke er på valg.»

***Begrepet «valgbarhet» kan være gjenstand for tolkning, i både lovtekst og praksis. Det må skjelnes mellom (generell) valgbarhet til valg og (i enkeltsaker) habilitet etter valg. NIF har publisert veiledere for vurdering av valgbarhet og habilitet.

NSSF har tradisjon for konservativ praktisering av både valgbarhets- og habilitetsregler. Hensikten er å minske risikoen for konflikttilbud, dobbeltroller og inhabilitet av familiære og økonomiske årsaker. Eksempelvis er det tradisjon for ikke å engasjere nære familiemedlemmer til landslagsutøvere i verv. Det samme gjelder for nære medarbeidere i næringsliv og media. I et begrenset miljø vil dette kunne utelukke gode kandidater. Informasjon om mulige diskvalifiserende bindinger må bygge på tillit og ærlighet fra den enkelte kandidat.

Dersom noen blir valgt og det senere viser seg at de(n) valgte ikke var valgbar, vil personen(e) være å anse som ikke valgt, uavhengig av om det er innstilt kandidat eller benkeforslag. Organet er dermed ikke fulltallig. Da må det enten innkalles til ekstraordinært forbundsting med nytt valg til berørt(e) verv, eller fortsettes ut valgperioden med redusert antall i organet.

Andre momenter:

- Når kandidater vurderes bør det i tillegg til rammevilkårene legges vekt på totalitet, bl.a. faglig kompetanse, entusiasme, samarbeidsegenskaper og evne til nasjonal tankegang.
- Tillitsvalgte på valg bør i god tid kontaktes for å avklare om de er disponible for gjenvalg, samt gis anledning til å komme med personlige ønsker, kommentarer og synspunkter. Overfor forbundsstyret bør likelydende skriftlig henvendelse benyttes til dem som er på valg, mens separat kontakt med de øvrige kan være et alternativ.
- Organisasjonen v/kretslederne bør i god tid få informasjon om valget, og om fakta som nevnt i avsnittet om valgordning. Det bør innbys til å delta i prosessen ved å foreslå nye, eventuelt fraråde sittende kandidater. Begge alternativ bør være begrunnet og være kretsens offisielle forslag, dette for å sikre at forslagene er forankret i kretsstyret og/eller medlemsklubbene. I samsvar med ønsket om nasjonal filosofi er kretsene ikke begrenset til forslag fra egen krets. Overfor kretsene bør likelydende skriftlig henvendelse benyttes.
- Administrasjonen bør kontaktes i tilstrekkelig grad og innbys til å komme med innspill. Nyttig informasjon og forslag kan også hentes hos f.eks. utøvere og støtteapparat.
- Alle har anledning til å stille private kandidatforslag. Slike bør uansett vurderes, men VK kan henstille forslagstillere om å fremme sine forslag gjennom organisasjonsledd (klubb/krets) dersom det synes mer hensiktsmessig.
- VK bør selv anstrenge seg for å finne gode kandidater.
- Det vil ofte være ønskelig å få inn nye impulser og kunnskap utenfra, men å rekruttere tilstrekkelig engasjerte og kompetente tillitsvalgte utenfor eget miljø kan være krevende.
- Det er ingen automatikk i at varamedlemmer går videre til fast plass ved kommende valg. Imidlertid vil en aktiv varaplass være en god læringsarena, og når flere har slik erfaring blir det flere å velge i ved senere anledning, også til andre oppgaver. Alle som har hatt et tillitsverv returnerer til eget miljø med større kunnskap og videre horisont.
- For styremedlemmer bør villighet bekreftes skriftlig. For andre utvalg skriftlig eller muntlig.
- Det er gunstig, men ikke et krav, om VK kommer fram til enstemmig innstilling. Eventuelle dissenser bør kunne begrunnes overfor forbundstinget.
- Hver enkelt innstilt kandidat bør få beskjed før innstillingen blir levert, og i alle fall før offentliggjøring. Det samme gjelder tillitsvalgte som er villige til gjenvalg, men ikke blir innstilt. Forslagsstillere bør gis beskjed om deres kandidat(er)s status før offentliggjøring.

Innstillingen

❖ Styre

Styret er NSSFs øverste myndighet mellom to forbundsting. Dets mandat og oppgaver beskrives i NSSFs lov § 14. NIFs lovnorm for særforbund beskriver at forbundet skal ha et styre med leder, nestleder(-e) og medlemmer. Normen definerer ikke styrets størrelse.

I NSSF består styret av president, 1. visepresident organisasjon, 2. visepresident sport, 4 likestilte styremedlemmer, samt 1. og 2. varamedlem, til sammen 7 + 2 personer. Bestemmelsen om kjønnsfordeling tilsier 4/3 + 1/1, altså kun to alternative muligheter.

Det er ingen særskilt ansatte- eller utøverrepresentant i NSSFs styre.

Det er viktig å sikre både kontinuitet og tilstrekkelig fornyelse i styret, og samtidig ha et langsiktig perspektiv. Det siste gjelder særlig for å dekke de oppgaverrelaterte vervene i presidentskapet og lovregulerte krav om kjønnsfordeling og alder.

Styret skal, sammen med administrasjonen, dekke mange arbeidsområder, så som: idrettspolitik, strategi, økonomi, juss, etikk, forvaltning, markedsføring, nasjonal og internasjonal representasjon, kommunikasjon, organisasjon, ledelse og utvikling. I bunn ligger skiskytingsfaglig kunnskap om topp- og breddeidrett, rekruttering, arrangement, anlegg og regelverk. Ingen kan dekke alle felt alene; det er summen som teller.

❖ Kontrollutvalg (KU)

Kontrollutvalg er obligatorisk for særforbund og kommer i tillegg til alminnelig krav om autorisert revisjon. NIFs lovnorm sier at utvalget skal bestå av minst 2 medlemmer og 1 varamedlem.

I NSSF består kontrollutvalget av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem. Bestemmelsen om kjønnsfordeling tilsier 2/1 + 1. Samlet bør 2/2 tilstrebes, men er ikke et krav.

Utvalgets omfattende mandat beskrives i NIFs lov § 2-12 og er utredet mer detaljert i NSSFs interne instruks. Utvalget har en selvstendig stilling, myndighet og ansvar, og har rutinemessig oppfølging av NSSFs totale virksomhet. Det fordrer god kunnskap om lovverk, budsjett, regnskap, forvaltning og forbundets organisasjon. Det må derfor sikres høyt faglig nivå, og uavhengighet som er i samsvar med utvalgets oppgave.

Utvalget har ikke eget budsjett og er i hovedsak basert på dugnad. Det er viktig å sikre kontinuitet i utvalget.

❖ Sanksjonsutvalg (SU)

Sanksjonsutvalg er ikke obligatorisk etter NIFs lov, men en opsjon for særforbund for å kunne følge opp interne regelverk innenfor rammen av sanksjoner*. Følgelig finnes ingen lovnorm. I NSSF består sanksjonsutvalget av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem. Bestemmelsen om kjønnsfordeling tilsier 2/1 + 1. Samlet bør 2/2 tilstrebes, men er ikke et krav.

Utvalgets mandat beskrives i NSSFs lov § 15 og nedfelt i NSSFs tingvedtatte reglement. Utvalget har en fri og selvstendig stilling og myndighet. SUs avgjørelser er endelige og kan ikke ankes eller overstyres. Det kreves god kunnskap om regelverk, forvaltning og forbundets organisasjon. Det bør sikres god juridisk innsikt og høyt skiskytingsfaglig nivå, minimum på nivå med TD2. For å sikre størst mulig uavhengighet bør medlemmene likevel ikke være aktive TD2.

Utvalget har ikke eget budsjett og er i hovedsak basert på dugnad. Det er viktig å sikre kontinuitet i utvalget.

De regelverk mandatet gjelder er:

- *NSSFs nasjonale konkurransereglement*
- *NSSFs etiske retningslinjer*

I tillegg er utvalget

- *ankeinstans for juryvedtak i nasjonale arrangement*

*NIFs lov kapittel 11 definerer disiplinærforføyninger, sanksjoner og straffebestemmelser, samt domsorganer. Disiplinærsaker som ligger utenfor sanksjonsreglementet skal behandles av NIFs domsutvalg.

Merknad: Utenfor VKs mandat kan NSSF kan ha andre, styreoppnevnte komiteer/utvalg. Disse gjør egne vedtak i henhold til mandat, eller innstiller til styret. Pr. dato er der 2 slike; Teknisk komite (TK) og Ungdomsutvalget (UU). NSSF har vedtatt retningslinjer for å unngå interne interessekonflikter mellom medlemmer i valgte og oppnevnte komiteer/utvalg.

Valgordning

NSSFs forbundsting holdes i (mai)/juni annethvert år i partallsår. Valg av tillitsvalgte er siste punkt på tingets dagsorden*. VKs innstilling ligger til grunn for behandlingen, men innenfor rammevilkårene er det åpent for å stille benkeforslag** til alle posisjoner.

Forbundstinget skal velge tillitsvalgte til verv i Styret, KU, SU og VK. Valgperioden følger tingperioden på 2 år for samtlige tingvalgte verv, unntatt faste styremedlemmer som har valgperiode på 4 år. NSSF har ingen lengste tidsbegrensning for å bekle valgte tillitsverv. Alle forbundsverv er nasjonale, ikke som representant for region, krets eller klubb.

Til styret velges først president og deretter visepresidenter enkeltvis til sine respektive oppgaver. Deretter velges de øvrige styremedlemmer samlet og til slutt velges varamedlemmene samlet. Til utvalg/komiteer velges først leder. Deretter velges øvrige medlemmer og varamedlem samlet. Ved alle valg kan det benyttes åpen stemmegivning forutsatt at ingen stemmeberettigede, kandidater eller ordstyrer forlanger skriftlig avstemning.

Styrets faste medlemmer velges for fire år med overlappende valgperioder slik (NSSFs lov § 13):

- president, visepresident sport og 2 styremedlemmer velges på samme ting (i 2020, 2024, 2028, 2032 osv.).
- visepresident organisasjon og de 2 øvrige styremedlemmene velges følgelig i 2022, 2026, 2030, 2034 osv.

*På dagsorden kommer behandling av innkomne forslag før valg. Dersom et slikt forslag vedtas og påvirker sammensetningen av tingvalgte organ skal VKs innstilling være i henhold til det nye vedtaket. Dersom endringen ikke er påkrevd oppfølging av NIF-vedtak og ikke skulle bli vedtatt av tinget, må VK også ha alternativ innstilling.

**Til samtlige verv kan stemmeberettigede tingdelegater stille benkeforslag før den enkelte avstemming. Forslagsstiller må forventes å kunne gjøre rede for kandidatens valgbarhet og villighet. For kandidater som blir foreslått ved benkeforslag kan ikke VK ha ansvar for deres valgbarhet, med mindre komiteen har undersøkt denne i sitt eget arbeid. Valgleder må så langt mulig forsikre seg om at benkeforslaget er valgbart og villig. Dersom et benkeforslag innebærer at et innstilt varamedlem blir valgt til fast medlem er det ikke gitt at den som dermed blir stemt ut er villig til å bytte til den ledige varaplassen. VK bør ha alternative kandidater klargjort for å kunne dekke slike tilfeller.

Informasjon om valg, fratreden og fravær

Nasjonalt tillitsvalgte kan bare velges av NSSFs forbundsting. Tillitsvalgte kan ikke oppnevnes eller konstitueres*. Tillitsvalgte vil som oftest også selv ønske å ha dokumentert tillit ved å være valgt.

Alle valgte organ er vedtaksføre når et flertall av medlemmene er til stede. Vedtak fattes med flertall av avgitte stemmer. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende. Ved fjernmøte skal alle møtedeltakerne kunne kommunisere med hverandre.

Ved permanent fratreden eller omposisjonering i valgperioden**

- fra presidentskapet skal styret kalle inn til ekstraordinært forbundsting for å gjennomføre suppleringsvalg til vervet(-ene) for resten av vedkommendes valgperiode. Alternativt kan styret som øverste ansvarlige i tingperioden utpeke en fungerende i vervet internt fram til ordinært forbundsting, dersom egnet og villig kandidat finnes***. Styret vil da ikke være fulltallig resterende del av tingperioden. Gjenstående tid til ordinært forbundsting vil ha betydning for styrets vurdering om det skal kalles inn til ekstraordinært ting i forbindelse med fratreden og nyvalg.
- av øvrige styremedlemmer erstattes disse av varamedlemmene i rangert rekkefølge og styret kan fortsette ut tingperioden med redusert antall varamedlemmer. Alternativt kan det avholdes ekstraordinært forbundsting med suppleringsvalg.
- For KU, SU og VK må det antas at ved permanent fratreden av leder (som velges særskilt) kan styret og aktuelt organ ved intern omdisponering godta en fungerende leder fram til første forbundsting. Varamedlem trer inn ved enhver fratreden.

Ved tilfeldig fravær

- i presidentskapet kan styret utpeke fungerende iht. rangering.
- av øvrige styremedlemmer erstattes disse av varamedlemmene.
- For KU, SU og VK gjelder at varamedlem kan innkalles.

*I særskilt tilfelle kan NIF som overordnet organisasjonsledd ved administrasjon oppnevne til verv i underordnet ledd. Det skjer først når underordnet ledd selv ikke er i stand til å oppfylle NIFs krav.

***NIFs juridiske avdeling har gitt følgende svar på forespørsel angående fratreden før valgperiodens utløp: «Dersom noen trekker seg eller får andre oppgaver i styret, så foretar man et separat suppleringsvalg for vedkommende som går ut eller skifter posisjon, for den perioden som vedkommende har igjen av valgperioden. Da oppfyller man kravene i loven.»
Suppleringsvalg kan utføres ved enten ordinært eller ekstraordinært forbundsting.*

***Det er ikke gitt at oppgaverrelaterte verv i presidentskapet kan ivaretas ved internt bytte i styret.

Godtgjørelse til styret

Forbundstinget har tillagt VK et relatert oppdrag; å innstille på godtgjørelse til styret. Det er en mye brukt ordning i øvrig organisasjons- og næringsliv.

NIFs lov § 2-10 med egen veileder beskriver regler for godtgjørelse og utgiftsrefusjon. Der presiseres rimelighetskrav i ordningen, men ingen konkrete føringer ellers.

Forbundstinget 2022 vedtok følgende forslag (forslag 6.5 reist av Styret):

«Dagens satser til styrets godtgjørelse opprettholdes. Det vedtas videre at det skal innarbeides i mandat for valgkomiteén, at det er valgkomiteen som innstiller på godtgjørelse til styret for fremtidige ting.»

Styrets begrunnelse for forslaget:

Tinget i 2014 vedtok at styrets godtgjørelse skulle opp som sak på hvert ting. Det ble gjort justeringer på disse satsene på ekstraordinært ting 2018. Styret ser ikke behov for å endre dagens modell for styregodtgjørelse, og foreslår overfor tinget å opprettholde dagens satser.

VK bør forvalte dette oppdraget i samråd med administrasjonen og styret selv på bakgrunn av ovennevnte vedtak og begrunnelse, som dekker både struktur og størrelse på godtgjørelser. NSSF har tradisjonelt et arbeidende styre, i hovedsak basert på dugnad og entusiasme. «Dagens satser» som forslaget refererer til ansees som rimelige etter loven og bekrefter dugnadsviljen.

XXXXXXXXXX

SLUTT

XXXXXXXXXX